

provincie
 groningen

JONG IN GRONINGEN
BELEIDSKADER JEUGD 2009-2012
UITVOERINGSPROGRAMMA
JEUGDZORG 2009

Jong in Groningen beleidskader jeugd 2009-2012 uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2009

	INHOUDSOPGAVE	
	SAMENVATTING	5
1	KADER	7
1.1	LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN	8
2	VERSTERKEN VAN DE VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN	9
2.1	ONDERWIJS	10
2.1.1	AANSLUITING ZORG EN ONDERWIJS	10
2.1.2	EEN DOORLOPENDE CARRIÈRE	10
2.1.3	OVERIGE ACTIES	13
2.2	MIDDELENDEBRIJ (ALCOHOL EN DRUGS)	13
2.3	POLARISATIE EN RADICALISERING	14
2.4	JEUGDCRIMINALITEIT	14
3	AANSLUITING JEUGDZORG EN JEUGDBELEID	15
3.1	REALISATIE GOEDE INFORMATIEVOORZIENING IN DE JEUGDKETEN	16
3.2	REALISATIE VAN DE CENTRA VOOR JEUGD EN GEZIN	16
3.3	SLUITENDE AANPAK KINDERMISHANDELING	17
3.4	HUISELIJKE GEWELD	17
3.5	ZORGAANBOD	17
4	VERSTERKEN VAN BUREAU JEUGDZORG ALS ORGANISATIE	18
4.1	TAKEN BUREAU JEUGDZORG	19
4.1.1	SCHARNIER IN DE KETEN VOOR ZORG EN VEILIGHEID VAN KINDEREN	19
4.1.2	INDICATIESTELLING	19
4.1.3	JEUGDBESCHERMING	21
4.1.4	JEUGDRECLASSERING	22
4.1.5	ADVIES- EN MELDPUNT KINDERMISHANDELING	23
4.1.6	KINDERTELEFOON	23
4.1.7	AMBULANTE HULP	23
4.1.8	DESKUNDIGHEIDSBEOORDERING	23
5	FLEXIBILISERING VAN HET ZORGAANBOD EN BIEDEN VAN OVERBRUGGINGSBULP	24
5.1	FLEXIBILISERING ZORGAANBOD	24
5.2	NIEUWE ZORGFORMEN/ZORGINNOVATIE	24
5.3	EIGEN KRACHT CONFERENTIE	25
5.4	OVERBRUGGINGSBULP	25
5.5	AMBULANTE SPOEDBULP	25
5.6	CRISISHULP	25
5.7	GESLOTEN JEUGDZORG	26
5.8	AANBESTEDEN / MARKTWERKING	26
6	NAZORG	27
7	VERSTERKEN VAN DE INFORMATIEVOORZIENING	27
7.1	BENODIGDE BELEIDSINFORMATIE	28
7.1.1	PROVINCIALE VERWIJSINDEX	28
7.1.2	KWARTAALRAPPORTAGES	28
7.1.3	ONDERZOEK NAAR OMVANG GEMEENTELIJKE VOORZIENINGEN	29
7.1.4	ONDERZOEK NAAR VRAAGONTWIKKELING IN GRONINGEN	29
7.1.5	WWW.JEUGDINFORMATIEGRONINGEN.NL	29
8	CLIËNTEN- EN KWALITEITSBELEID	30
8.1	VERTROUWENSPERSONEN JEUGDZORG	31
8.2	JEUGDZORGCONSULENT	31
8.3	STICHTING PLEEGWIJZER	31
8.4	TOEZICHT INSPECTIE JEUGDZORG	31
8.5	HKZ-CERTIFICERING	31
8.6	CLIËNTTEVREDENHEIDSONDERZOEK	31
9	FINANCIËN	32
9.1	PROVINCIALE MIDDELEN	32
9.2	RIJKSMIDDELEN	32

SAMENVATTING

In het integrale beleidskader jeugd 2009-2012 geven wij onze visie op hoe de keten van alle partijen die zich met kinderen en jeugd bezighouden goed sluitend gemaakt kan worden. Onze focus ligt op het voorkomen en vroegtijdig signaleren van problemen en op de zorg voor jeugd met problemen. Vanuit onze wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg maken we daarbij een verbinding naar de programmaliJn Jeugd uit onze Sociale Agenda.

Wij vinden dat jongeren die hulp nodig hebben, die hulp ook altijd moeten krijgen. Zo vroeg mogelijk, in de meest lichte vorm en zo dicht mogelijk bij huis. Als zwaardere zorg nodig is, dan moet de jongere zo snel mogelijk worden doorverwezen en in zorg worden genomen. Onze strategie om dit doel te bereiken, bestaat uit de volgende elementen:

1. Versterken van voorliggende voorzieningen

We vinden het belangrijk om de voorliggende voorzieningen te versterken en daarmee een vroegtijdige signalering en een gerichte (integrale) aanpak te realiseren. Dit doen we o.a. door te investeren in de aansluiting van de onderwijszorgstructuur op de Centra voor Jeugd en Gezin en door projecten te ondersteunen die het halen van een startkwalificatie stimuleren. Met het uitvoeren van een brede monitor willen we alle jongeren in beeld krijgen. Jeugdcriminaliteit, polarisatie/radicalisering en middelengebruik (alcohol en drugs) gaan we in samenwerking met de gemeenten aanpakken.

2. Aansluiting jeugdzorg - jeugdbeleid - onderwijs

We investeren in het verder uitbouwen van de aansluiting tussen de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en het onderwijs. De realisatie van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) moet hieraan bijdragen. De positie van BJZ binnen de CJG moet goed worden vormgegeven. Om dit te bereiken wordt de vrijwillige toegang van BJZ gedecentraliseerd naar de back office van de CJG. Dit betekent dat eenvoudige indicaties door BJZ worden afgegeven binnen het CJG. Verder zullen wij samen met de Groninger Gemeenten het instrument Eigen Kracht Conferenties inzetten in het lokale veld. De huidige aanpak van kindermishandeling gaan we optimaliseren in samenhang met de landelijke aanpak (RAAK).

3. Goede organisatie van Bureau Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg is een onmisbare schakel in de jeugdketen en de (interne) organisatie moet dan ook goed functioneren. In dit kader is het van belang dat de doorlooptijden van indicaties worden bekort en dat er een goed systeem van informatievoorziening voor de ketenpartners komt. Ook gaan we een financieringsoverleg organiseren tussen de verschillende financiers van jeugdzorg; de provincie, de AWBZ, het ministerie van Justitie en de zorgverzekeraars.

4. Aansluiting zorgaanbod - zorgvraag

Het zorgaanbod moet zo optimaal mogelijk aansluiten op de zorgvraag. Dit willen we bereiken door het zorgaanbod te flexibiliseren, zodat er zorg gegeven kan worden aan meer cliënten voor minder geld. Ook staan we open voor nieuwe zorgvormen en zorginnovatie, waarbij doelmatigheid en

doeltreffendheid centraal staan. Zo lang er sprake is van wachtlijsten, blijven we overbruggingshulp inzetten. Verder vinden we het belangrijk dat er een sluitende aanpak komt van crisishulpverlening door BJZ en de zorgaanbieders. Met het oog op de toekomst moet een aanbod voor gesloten opvang voorbereid worden, omdat de provincie vanaf 2013 hiervoor financieel verantwoordelijk wordt.

5. Betere Nazorg

Het terugleiden van jongeren uit geïndiceerde zorg naar huis moet verbeterd worden. Dit is van belang om te voorkomen dat zij terugvallen in hun oude gedrag en weer in de jeugdzorg terecht komen. Dit kan bereikt worden door een zgn. "warme overdracht" te creëren, de persoonlijke uitwisseling van zoveel mogelijk gegevens tussen de jeugdzorg en het voorliggende veld. En door het leveren van nazorg op maat en een aantal woonpilots rond begeleid wonen te financieren. Er is nu maar een beperkt aanbod in onze provincie op het gebied van begeleid wonen, leren en werken voor jongeren van 18 t/m 23 jaar.

6. Betere Informatievoorziening

Om goed te kunnen sturen in de jeugdzorg hebben we de juiste en volledige informatie nodig. Daarvoor maken we gebruik van de provinciale verwijsindex, kwartaalrapportages en onderzoeksresultaten. Bovendien gaan we de gegevens uit de kwartaalrapportages uitbreiden wanneer het landelijke format onvoldoende informatie biedt.

7. Voortzetten cliënten- en kwaliteitsbeleid

De functie van het cliëntensysteem (jongeren en hun opvoeders) in de jeugdzorg moet worden versterkt. We gaan dan ook door met ons al ingezette beleid, in de vorm van de vertrouwenspersonen Jeugdzorg en de jeugdzorgconsulent die zijn aangesteld bij Zorgbelang Groningen, het verlenen van subsidie aan de Stichting Pleegwijze(r), de inzet van de inspectie Jeugdzorg, die toezicht houdt op de kwaliteit. Ook vragen we een HKZ-certificering en cliënttevredenheidsonderzoeken aan de jeugdzorginstellingen en BJZ.

De uitvoering van de taken en activiteiten uit dit beleidskader worden gedekt uit zowel provinciale als rijksmiddelen. Vanaf 1 januari 2010 is sprake van een nieuw landelijk financieringsstelsel, de zgn. Kaiser systematiek. Een Onafhankelijke Commissie Financiering Jeugdzorg zal dan bekijken hoeveel geld beschikbaar moet zijn voor de jeugdzorg. Het rijk zal deze middelen vervolgens volledig aan de provincies beschikbaar stellen. Bij de besteding krijgen de provincies meer handelingsvrijheid, maar zij zijn ook verantwoordelijk wanneer blijkt dat de vraag naar jeugdzorg stijgt en de rijksmiddelen onvoldoende zijn. Samen met andere provincies eisen wij dat de nieuwe financiering voldoende moet zijn om alle jongeren de hulp te bieden waar ze wettelijk recht op hebben.

JONG IN GRONINGEN

BELEIDSKADER JEUGD 2009-2012 UITVOERINGSPROGRAMMA JEUGDZORG 2009

1. KADER

MET DE MEESTE JEUGDIGEN IN NEDERLAND GAAT HET GOED. EEN DEEL VAN DE JEUGDIGEN ERVAART ECHTER PROBLEMEN BIJ HET OPGROEIEN EN HEEFT HULP NODIG. OM DEZE JONGEREN TE HELPEN MOETEN OUDERS, SCHOLEN, INSTELLINGEN EN OVERHEDEN ZORGEN DAT DE JEUGD(ZORG)-KETEN SLUITEND IS EN DAT DE JEUGDIGE DE JUISTE ZORG ONTVANGT, ZODAT HIJ ZIJN ZELFSTANDIGHEID WEER SNEL KAN OPPAKKEN.

Terugkijkend naar de eerste periode waarin de wet op de jeugdzorg operationeel is (2005-2008) kan geconstateerd worden dat er op het gebied van samenwerking en afstemming de nodige acties ondernomen zijn. Jeugd was een prominent thema binnen de gebiedsprogramma's welzijn, Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders trokken samen op in een Bestuurlijk Overleg Zorgaanbieders en de provincie heeft samen met de Vereniging van Groninger Gemeenten (VGG) een platform jeugd opgericht. Dit platform heeft als doel om, ondanks het ontbreken van voldoende Rijksmiddelen, met een gezamenlijke inspanning een gesloten zorgketen rondom de jeugd te realiseren. Een belangrijke conclusie over de periode 2005-2008 is dan ook dat de samenwerkingscultuur binnen de keten wezenlijk veranderd is.

Onze provincie wordt echter nog steeds geconfronteerd met een vraag naar geïndiceerde jeugdzorg, die groter is dan het beschikbare aanbod. Dit wordt veroorzaakt doordat de ontvangen Rijksuitkeringen onvoldoende zijn. Als gevolg hiervan ontstaan er wachtlijsten bij het zorgaanbod en de toegang van Bureau Jeugdzorg. Daarnaast is Bureau Jeugdzorg nog druk bezig om haar rol als ketenregisseur beter vorm te geven, is de informatievoorziening binnen de keten nog niet op niveau en staan de gemeenten voor de uitdaging om met beperkte middelen nieuwe ontwikkelingen vorm te geven, zoals de oprichting van Centra voor Jeugd en Gezin. Deze hebben belangrijke gevolgen voor de inrichting van de keten.

Genoemde items vormen een nadrukkelijk onderdeel van onderliggende kadernota jeugd. Hierin wordt de visie van de provincie Groningen op een sluitende jeugdketen beschreven en hoe dit gerealiseerd gaat worden. Daarbij wordt duidelijk welke thema's provinciaal en welke thema's gebiedsgericht aangepakt worden. Voor de gebiedsgerichte thema's kunnen de gemeenten (financiële) voorstellen doen. Deze resulteren in afspraken die vastgelegd worden in gebiedsgerichte programma's. In de periode 2009-2012 wordt het gebiedsgericht werken dus gecontinueerd. Wat de gebiedsindeling betreft wordt voortgeborduurd op de 8 gebieden die samen met de Vereniging van Groninger Gemeenten (VGG) gevormd zijn in het kader

van het platform jeugd (zie Hoofdstuk 3).

Sociale Agenda

De provinciale Sociale Agenda voor 2009-2012 is nauw verbonden met dit beleidskader. Wij hebben in 2007 en 2008 debatten gevoerd met gemeenten, instellingen en burgers over ons sociale beleid en die hebben geleid tot een Sociale Agenda voor de periode 2009-2012. Hierin leggen wij de komende jaren de focus op de drie lijnen Jeugd, Participatie en Wonen-Welzijn-Zorg.

Wij hebben de lijn Jeugd uit de Sociale Agenda verbonden met onze wettelijke taak op het terrein van de jeugdzorg en dit heeft geleid tot één integraal beleidskader jeugd voor de periode 2009-2012. Daar waar wij tot 2008 nog aparte beleidsnota's kenden voor onderwijs, jeugdzorg, jongerenparticipatie en welzijn-jeugd hebben we deze voor de komende beleidsperiode in elkaar geschoven tot één integraal beleidskader dat nu voor u ligt. De focus ligt hierbij op signalering, preventie en zorg. Deze afbakening hanteren we zodat onze activiteiten aansluiten op onze wettelijke taak op het gebied van de jeugdzorg. Middels een gebiedsgerichte aanpak willen we samen met de gemeenten de focus op jeugd verbreden.

Samen Sterk

In januari 2007 hebben wij de nota 'Samen Sterk - sturen op kwaliteit in de jeugdketen' vastgesteld. Deze nota is verschenen omdat de eerder genoemde knelpunten in de jeugdketen vroegen om een nieuwe aanpak. Wij waren daarom genoodzaakt het beleidskader jeugdzorg voor 2005-2008 tussentijds te actualiseren en de jeugdzorg een kwalitatieve impuls te geven. Samen Sterk werd gekenmerkt door een aanpak waarin het thema jeugd verbreed werd naar onderwijs en een focus op het lokale jeugdbeleid.

Samen Sterk werd vertaald in de volgende strategieën:

- Versterken van de voorliggende voorzieningen.
- Realiseren van een goede aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg.
- Versterken van Bureau Jeugdzorg als organisatie.

- **Flexibiliseren van het zorgaanbod en het bieden van overbruggingshulp.**
- **Het bieden van een goede nazorg.**
- **Versterken van de informatievoorziening.**

Aan bovenstaande strategieën houden we in de periode 2009-2012 vast.

Versterken van de voorliggende voorzieningen

Er wordt de komende jaren ingezet op preventie omdat jeugdigen het meest geholpen zijn bij een vroegtijdige signalering en aanpak van problemen. Het voorliggende (lokale) veld moet vanuit dit oogpunt verder versterkt worden.

Realiseren van een goede aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg

De provincie en de gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het realiseren van een goede aansluiting tussen het provinciale jeugdzorgbeleid en het lokale jeugdbeleid. De provincie moet in haar samenwerking met de Groninger gemeenten de taken die gebiedsgericht kunnen worden opgepakt ook gebiedsgericht oppakken en daar waar de aanpak provinciaal moet plaatsvinden ook provinciaal laten gebeuren. Hiermee wordt voortgeborduurd op de gebiedsgerichte aanpak die in de periode 2005-2008 met de Groninger gemeenten is gevolgd binnen het welzijnsbeleid.

Versterken van Bureau Jeugdzorg als organisatie

Een kwalitatief goede dienstverlening van Bureau Jeugdzorg zorgt voor een versterking van het lokale veld. Bureau jeugdzorg moet bijvoorbeeld haar deskundigheid gaan inzetten in de Centra voor Jeugd en Gezin. Hierdoor kunnen enerzijds problemen beter geanalyseerd worden en dicht bij huis worden aangepakt, maar kunnen jongeren ook sneller naar

zwaardere zorg worden doorgeleid indien dat nodig is. Tenslotte dient BJZ een centrale rol te vervullen wat betreft de informatievoorziening in de keten. Welke jongeren zijn waar in zorg en welk aanbod is nodig gezien de vraag.

Flexibiliseren van het zorgaanbod en het bieden van overbruggingshulp

Binnen de kaders van de (nieuwe) financierings-systematiek moeten zo optimaal mogelijk afspraken gemaakt worden met de zorgaanbieders, waardoor zoveel mogelijk jeugdigen kunnen worden voorzien van zorg. Hierbij is de kans reëel dat jongeren langer dan wenselijk op hun zorg moeten wachten. Om onver-wachte en onaangename ontwikkelingen te voorkomen wordt ingezet op het bieden van overbruggingshulp.

Het bieden van een goede nazorg

Het is van belang om in de periode tot en met 2012 nazorg goed vorm te geven, omdat anders de kans bestaat dat jongeren terugvallen in oud gedrag en terugvallen naar de jeugdzorg. In dat kader wordt geïnvesteerd in een aanbod van nazorg.

Versterken van de informatievoorziening

Een goede informatievoorziening is binnen een sluiten-de aanpak een absolute vereiste. Organisaties moeten niet alleen gebruik maken van elkaar expertise maar ook van elkaars informatie. Hier kan, ook in het kader van de nog te realiseren Centra voor Jeugd en Gezin en de provinciale verwijzindex, een forse verbeterslag gemaakt worden.

Bovenstaande strategie impliceert dat wij inzetten op het efficiënter maken van de jeugdketen, maar dat wij het Rijk verantwoordelijk houden voor voldoende zorgaanbod. Op basis van de strategie hanteren we de volgende algemene ambitie voor de periode 2009-2012:

Ambitie

Jeugdigen die hulp nodig hebben, en dit niet kunnen krijgen bij ouders of opvoeders, moeten te allen tijde hulpverlening krijgen. Dit moet leiden tot herstel van de zelfstandigheid van de jeugdige. De hulp moet zo vroeg mogelijk geboden worden, in de meest lichte vorm en zo dicht mogelijk bij huis. In het geval zwaardere zorg noodzakelijk is moeten jeugdigen zo snel mogelijk doorgeleid worden en zo snel mogelijk in zorg worden genomen.

De hoofdstukindeling van onderliggend beleidskader is rond de peilers van de strategie opgebouwd (hoofdstuk 2 t/m 7). Hieraan zijn twee hoofdstukken aanvullend toegevoegd: Een hoofdstuk over cliëntenbeleid (hoofdstuk 8) en een hoofdstuk over het financiële kader (hoofdstuk 9).

1.1

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Kijkend naar het Rijksbeleid kunnen de volgende relevante uitgangspunten onderscheiden worden:

- vroegsignalering
- versterken lokale netwerken

- sluitende keten
- nieuwe financieringssysteem

Vroegsignalering

Het Ministerie van Jeugd en Gezin geeft in haar programma Alle kansen voor alle kinderen aan dat

het opvoeden van kinderen in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de ouders is, maar dat het de taak van overheden en onderwijs is om preventieve activiteiten te ontplooiën waarmee probleemsituaties zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd. Het Elektronisch Kinddossier (EKD) en de verwijs-index zijn instrumenten die landelijk zijn geïnitieerd, maar hun realisatie op lokaal niveau gaan krijgen. Deze instrumenten zijn schakels in het proces naar een snelle signalering van problemen, maar ook een sluitende aanpak.

Versterken lokale netwerken

Realisatie van Centra voor Jeugd en Gezin in alle gemeenten per 2011 is een groot speerpunt van het Rijk. Deze centra moeten een spilfunctie binnen de gemeenten vervullen waar het gaat om signalering, zorg en aandacht voor jeugd en hun ouders. In deze Centra voor Jeugd en Gezin moet de brug naar de geïndiceerde jeugdzorg geslagen worden door deel-name van Bureau Jeugdzorg aan de centra. De centra zijn een belangrijk instrument in het sluitend krijgen van de jeugd(zorg)keten.

Sluitende keten

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen werkt aan de invoering van de Wet Passend Onderwijs. Binnen deze wet heeft het

onderwijs de taak om kinderen van het juiste onderwijs te voorzien en te zorgen dat de interne zorgstructuur van de school naadloos aansluit op de externe zorg-structuren. Hierdoor ervaren kinderen en ouders dit als één doorlopende zorgstructuur.

Nieuwe financieringssysteem

Vanaf 2009 is sprake van een nieuwe financierings-systematiek, de zogenaamde Kaiser systematiek. De oude wijze van financiering wordt losgelaten en provincies ontvangen van het Rijk één middenstroom die gebaseerd is op een verdelingsmodel dat landelijk is geadviseerd door het Adviesorgaan Financiering Jeugdzorg (AFJ). In deze financieringssysteem krijgen provincies enerzijds meer handelingsvrijheid maar zijn zij anderzijds financieel verantwoordelijk wanneer blijkt dat de vraag naar jeugdzorg stijgt en de rijksmiddelen onvoldoende zijn. Met andere woorden de spanwijdte van de jeugdzorg moet passen binnen de rijksmiddelen en anders moeten de provincies uit eigen zak bijbetalen. Tot op heden zijn de consequenties van de nieuwe systematiek voor onze provincie nog niet bekend. Samen met de andere provincies eisen we echter dat de nieuwe financiering ons eindelijk in staat stelt om te voldoen aan de vraag naar jeugdzorg en alle jongeren die hulp te bieden waar ze wettelijk recht op hebben.

2. VERSTERKEN VAN DE VOORLIGGENDE VOOR- ZIENINGEN

Ambitie:

Investeren in een vroegtijdige signalering en een gerichte (integrale) aanpak.

Acties:

- Realisatie aansluiting onderwijszorgstructuur op Centra voor Jeugd en Gezin.
- Ondersteunen projecten ten behoeve van behalen startkwalificatie.
- Uitvoeren van een brede monitor.
- Stimuleren samenhangende aanpak jeugdcriminaliteit, polarisatie en radicalisering en middelengebruik.
- Financiering van het Provinciale Platform Jeugdcriminaliteit.
- Inzet Trendteam bij de (ontwikkeling van) voorlichtingsactiviteiten.

Preventief beleid wordt vorm gegeven door te investeren in een vroegtijdige signalering en een gerichte aanpak die voorkomt dat problemen verergeren, zich opstapelen en kunnen escaleren. Een lang en intensief traject kan zo worden voorkomen.

ONDERWIJS

Het onderwijs is een rijkstaak. De invulling en uitvoering is een verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen. Onderwijs vervult een belangrijke functie in onze samenleving; het staat niet op zichzelf, maar heeft nauwe samenhang met veel beleidsterreinen waarop ook de provincie actief is. Alleen in de Wet Voortgezet Onderwijs heeft de provincie een (kleine) wettelijke taak als het gaat om de planning en spreiding van onderwijsvoorzieningen. Zonder het belang van het onderwijs voor onze provincie te kort te willen doen, is onderwijs voor het provinciale beleid een “voorliggende voorziening”. Dit en het feit dat het onderwijs een belangrijke plaats inneemt in het leven van jongeren, is voor ons reden om in dit beleidskader het onderwijsbeleid mee te nemen. Wij willen hierbij geen taken en verantwoordelijkheden van gemeenten en onderwijsinstellingen overnemen. Het is onze inzet de gemeentelijke regierol in het integrale jeugdbeleid te ondersteunen en te versterken.

Goed onderwijs voor alle jongeren

In de beleidsperiode 2005–2008 is ons onderwijs-

beleid geformuleerd in de nota “Handig - Zelfstandig, een visie op zelfredzaamheid”.

In deze nota zijn de volgende drie doelstellingen geformuleerd:

- Alle jongeren in beeld.
- Alle jongeren een startkwalificatie.
- Alle jongeren werk.

De nadruk lag sterk op het behalen van een startkwalificatie en het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters. Een startkwalificatie is een diploma op havo-, vwo- of mbo 2-niveau. Het aantal schoolverlaters is de afgelopen jaren fors gedaald.

In deze beleidsperiode blijven deze doelstellingen onverkort van kracht, maar wij scherpen deze verder aan door te kiezen voor de volgende uitgangspunten:

1. Aansluiting zorg en onderwijs.
2. Een doorlopende carrière: een goede aansluiting tussen school- en maatschappelijke loopbaan.

2.1.1 AANSLUITING ZORG EN ONDERWIJS

De onderwijszorgstructuur is sterk in ontwikkeling. In de afgelopen jaren hebben wij gewerkt aan de aansluiting van de jeugdzorg met het onderwijs in de vorm van Zorg Adviesteams (ZAT's). Op nagenoeg alle scholen voor primair- en voortgezet onderwijs zijn zorgadvies-teams geïnstalleerd. De aansluiting van de interne onderwijs- zorgstructuur met de externe gemeentelijke en geïndiceerde voorzieningen blijft de komende periode een belangrijk aandachtspunt. De verbinding met de Centra voor Jeugd en Gezin maakt hier deel van uit en nemen wij als zodanig mee in het project

rond de realisatie van Centra voor Jeugd en Gezin (hoofdstuk 3). Hierbij betrekken we ook de aansluiting van de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs. De aansluiting is ook een belangrijk onderdeel in het kader van de nieuwe Wet Passend Onderwijs, welke naar verwachting per 2011 ingevoerd zal worden. Regionale netwerken van schoolbesturen zorgen binnen deze wet voor een sluitende aanpak van regulier en speciaal onderwijs.

2.1.2 EEN DOORLOPENDE CARRIÈRE

Onderwijsachterstand

Onderwijsachterstanden leiden tot een slecht verloop van de schoolcarrière en vergroten het risico op school-uitval. Dit heeft veelal gevolgen voor de arbeidscarrière op latere leeftijd. Onderwijsachterstanden hebben hun oorsprong veelal in de eerste levensjaren en hebben een sterke relatie met het achterblijven van de taalontwikkeling. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat taalachterstanden, die op zeer jonge leeftijd al zijn ontstaan, moeilijk in te lopen zijn. Door vroegtijdige aanpak moeten deze achterstanden bij de jongste generatie worden voorkomen. Om dit te bereiken en om na te gaan op welke wijze dit het meest effectief kan worden bereikt, hebben we meegewerkt aan het ont-

wikkelen en financieren van het taalontwikkelingsprogramma 0 tot 4 jarigen in Oost-Groningen in de vorm van een pilotproject, onder de titel “SprakMakend”. Dit project loopt tot 2012. Een belangrijk element in deze pilot is het onderzoek naar de resultaten van de verschillende instrumenten die worden ingezet. Hierdoor moet zicht ontstaan op welke instrumenten daadwerkelijk een bijdrage leveren aan het voorkomen van taalachterstand. Onze financiële bijdrage zal zich beperken tot dit project. Wij zullen echter de ervaringen van dit project actief uitwisselen met andere regio's, zodat andere gemeenten de succesvolle instrumenten kunnen gebruiken.

Verhogen kwaliteit van het onderwijs

De kwaliteit van het onderwijs is primair een verantwoordelijkheid van het onderwijs zelf en van de gemeenten in het kader van hun regierol. Er is geconstateerd dat er in Noord-Nederland relatief meer zwakke scholen zijn. Hierover is reeds overleg geweest met het Rijk. De onderwijsinspectie is momenteel bezig met het opstellen van regionale analyses voor het onderwijs om inzicht te krijgen in de probleempunten. Indien deze analyse daar aanleiding voor geeft willen wij de problematiek verder oppakken richting het Rijk in samenwerking met de onderwijsinstellingen en de gemeenten.

Voorzieningenaanbod

In de huidige Wet Voortgezet Onderwijs heeft de provincie een toetsende en adviserende rol aan de Minister als het gaat om het voorzieningenaanbod voortgezet onderwijs. Met ingang van 1 augustus 2008 wordt een wetwijziging van kracht, die voortborduurt op de vorming van Regionale Arrangementen binnen

het Voortgezet Onderwijs. De onderwijsinstellingen kunnen onder voorwaarden Regionaal Plan Onderwijsvoorziening opstellen. Deze plannen moeten door de provincie beoordeeld worden. Hierbij zullen wij specifiek letten op de spreiding en de toegankelijkheid van het aanbod.

Voorkomen schooluitval

Het voorkomen en bestrijden van schooluitval blijft in deze periode hoog op de agenda staan. In het Provinciaal Actieplan Bestrijden Voortijdig Schoolverlaten 2008 – 2011 hebben wij afspraken gemaakt met de drie RMC – regio's over een aantal verbeteringen in de werkwijze. Dit actieplan is mede door een provinciale subsidie gerealiseerd. De kern van de sluitende aanpak is een heldere resultaatverantwoordelijkheid bij elke gemeente, professionalisering van leerplichtambtenaren en RMC- trajectbegeleiders, persoonlijk contact en begeleiding van de jongeren en monitoring. Middels onze deelname in de stuurgroep Bestrijden Voortijdig Schoolverlaten geven

wij sturing aan de uitvoering van het Actieplan. Het signaleren van uitval is tenslotte zeer belangrijk. In dat kader wordt in aansluiting op het verzuimimportaal van de Informatie Beheer Groep (IBG) de elektronische gegevensuitwisseling tussen onderwijsinstellingen, de IBG en gemeenten bevorderd.

Alle jongeren aan het werk

Ons uitgangspunt blijft dat iedere jongere minimaal een startkwalificatie dient te halen, waarbij wij speciaal aandacht besteden aan die jongeren die, om welke reden ook, niet in staat zijn om een startkwalificatie te halen. Specifieke trajecten kunnen voor hen een uitkomst zijn om met een arbeidskwalificatie aan het werk te kunnen. Middels de gebiedsprogramma's kunnen gemeenten hiervoor projectvoorstellen

indienen. In het kader van nazorg gaan wij ook inzetten op woon-leer-werktrajecten. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 6.

De regionale economie staat daarnaast voor de uitdaging om het innovatievermogen en de kennisintensiteit te vergroten en een overgang te maken naar een kenniseconomie. Wij willen middels de gebiedsprogramma's activiteiten ondersteunen ten behoeve van de aansluiting tussen het aanbod van het onderwijs en de vraag van het regionale bedrijfsleven. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om innovatieve ideeën voor beroopenoriëntatie, stageplaatsen of stimulering van werk-leerplaatsen gericht op het halen van een startkwalificatie.

2.1.3 OVERIGE ACTIES

Alle jongeren in beeld

Er is de vorige beleidsperiode al een flinke stap gezet om alle jongeren van 0 - 23 jaar in beeld te krijgen. We hebben hiervoor het instrument Jeugd- en Onderwijs-monitor ontwikkeld. De kwaliteit van de gegevens is echter nog niet in alle gevallen optimaal. In de periode 2009-2012 gaan we samen met de gemeenten door met het financieren van de provinciale monitor en streven we naar betere cijfers. Daarbij willen we ook in overleg met de gemeenten bekijken of de opzet van de monitor verbreed kan worden naar een brede monitor sociaal beleid. Deze bredere monitor zou tweejaarlijks uitgebracht kunnen worden.

Ontgroening in relatie tot jeugd- en onderwijsvoorzieningen

Het aantal jongeren in onze provincie zal in bepaalde gebieden de komende jaren aanzienlijk afnemen. Het is duidelijk dat dit feit directe gevolgen heeft voor jeugd- en onderwijsvoorzieningen. Een belangrijke vraag is of we het huidige aanbod financieel en kwalitatief in

stand kunnen houden en hoe we moeten anticiperen op de prognoses zoals we die nu kennen. In overleg met de gemeenten en de onderwijsinstellingen gaan wij na op welke wijze op deze ontwikkeling moet worden geanticipeerd om de leefbaarheid op het platteland zoveel mogelijk in stand te houden en de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen te handhaven of te versterken.

Afstemming in de keten

Zoals gezegd is onderwijs voor het provinciale jeugdbeleid voorwaardenscheppend en in die zin een voorliggende voorziening. Voor het goed aansluiten van ons beleid op de ontwikkelingen in het onderwijsveld en het gemeentelijke beleid is overleg nodig. In de hiervoor beschreven thema's en actiepunten is dit veelvuldig aangegeven. Aanvullend op dit, veelal resultaatgericht overleg, organiseren wij 1 x per jaar een werkconferentie met het oogmerk gezamenlijk te verkennen waar wij (gemeenten, onderwijsinstellingen, provincie en anderen) op dat moment staan.

2.2 MIDDELENGEBRUIK (ALCOHOL EN DRUGS)

Uit onderzoek blijkt dat het middelengebruik onder jeugdigen steeds ernstiger vormen aanneemt: overmatig alcoholgebruik vindt plaats op steeds jongere leeftijd (vooral op het platteland). Zorgwekkend is bovendien de relatie tussen middelengebruik en geweldsdelicten/overlast en schooluitval. Van groot belang voor het terugdringen van dit gebruik is voorlichting aan zowel jeugdigen als ouders.

Wij willen gemeenten stimuleren tot het implementeren van een succesvolle preventieve aanpak van alcohol-misbruik, waarbij behalve voorlichting ook de zorg bij

(beginnende) alcoholproblematiek verzekerd wordt. In de gebiedsprogramma's kunnen gemeenten concrete uitvoeringsactiviteiten hiervoor opnemen.

Hiernaast willen wij het trendteam rond jongerenparticipatie¹ actief inzetten om meer te weten te komen welke vormen van voorlichting effectief zijn bij de aanpak van dit thema. Dit trendteam bestaat uit 30 jongeren afkomstig uit alle gelederen uit de gehele provincie Groningen. Gemeenten kunnen gebruik maken van de adviezen van het trendteam om de eigen aanpak verder te ontwikkelen.

¹ De betrokkenheid van de doelgroep jeugd bij de uitvoering van het provinciaal beleid rond jeugd is belangrijk. In dat kader is jongerenparticipatie opgenomen in de Sociale Agenda.

POLARISATIE EN RADICALISERING

De polarisatie en radicalisering van groepen jongeren vormt een ernstige bedreiging van de sociale veiligheid en sociale samenhang in onze samenleving. Uit onderzoek komt naar voren dat er met name in Oost- en Noord-Groningen (groepen) jongeren zijn die rechtsextremistische denkbeelden uiten in onacceptabel gedrag. Het betreft provinciaal naar schatting een harde kern van ongeveer 150 jongeren en ongeveer 500 meelopers.

De aanpak van polarisatie en radicalisering is vooral een zaak van het lokale bestuur. Het betreft zowel preventie, signaleren als interveniëren. Gezien het grensoverschrijdende karakter van de problematiek van polarisatie en radicalisering is het van belang de aanpak van (groepen) jongeren, naast afzonderlijke

activiteiten per gemeente, gezamenlijk op te pakken. De gemeenten kunnen in de gebiedsprogramma's concrete uitvoeringsactiviteiten op het gebied van polarisatie en radicalisering opnemen, ten behoeve van de ontwikkeling en de implementatie van een multidisciplinaire aanpak. Voor de integrale afstemming continueren wij de financiering van het Provinciale Platform Jeugdcriminaliteit².

Om meer te weten komen over de achtergronden van polarisatie en radicalisering en om te weten welke vorm van voorlichting effectief is, vormt dit thema een speerpunt binnen jongerenparticipatie de komende periode.

² In dit platform zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd: Openbaar Ministerie, Regiopolitie Groningen, Halt Noord Nederland, Bureau Jeugdzorg Groningen, Base Groep, Raad voor de Kinderbescherming, Leger des Heils/reclassering, Rechtbank/Kinderrechter, 't Poortje, Reclassering Nederland, CMO Groningen, de provincie en gemeenten via de Vereniging van Groninger Gemeenten. Daarnaast zijn bij de uitvoering van de deelprojecten lokale organisaties, de Jeugdgezondheidszorg/ GGD, Verslavingszorg Noord Nederland en scholen betrokken.

JEUGDCRIMINALITEIT

Het plegen van strafbare feiten door jeugdigen en de ontwikkeling van een criminele carrière komt veelal voort uit een combinatie van factoren en omstandigheden. In 1999 is al gestart met de integrale aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit in onze provincie. De samenwerking rond de driesporenaanpak: preventie, curatie (hulp), repressie is de afgelopen jaren verder ontwikkeld. Afstemming van gezamenlijke thema's ter bestrijding van vandalisme en jeugdcriminaliteit vindt plaats in het Provinciale Platform Jeugdcriminaliteit.

Wij willen de komende jaren de ontwikkeling van de integrale aanpak van jeugdcriminaliteit in onze provincie blijven ondersteunen, vooral gericht op preventie en nazorg. Wij zullen in dit kader het Provinciale Platform Jeugdcriminaliteit blijven ondersteunen. Hierbij zullen wij ook een koppeling maken met de aanpak van polarisatie en radicalisering. Naast expertise- en informatie-uitwisseling (op provinciaal niveau) kunnen gemeenten in de gebiedsprogramma's concrete uitvoeringsactiviteiten op het gebied van de jeugd en veiligheid opnemen ter bestrijding van risicofactoren.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het

Veiligheidshuis Groningen. Het Veiligheidshuis is ontstaan vanuit de behoefte om de samenwerking tussen justitie-instellingen en gemeentelijke en maatschappelijke organisaties te optimaliseren en op termijn uit te kunnen bouwen. Het Veiligheidshuis is een fysiek knooppunt. Deelnemende organisaties werken zoveel mogelijk in één gebouw samen en vormen één loket. Het is belangrijk deze functie goed te laten aansluiten op de Centra voor Jeugd en Gezin. Dit punt verdient aandacht binnen het project kwartiermakers CJG/ Verwijsindex (zie hoofdstuk 3.2).

Ten slotte willen we jeugdcriminaliteit voorkomen middels de zorgvorm Nieuwe Perspectieven. Deze zorgvorm is bedoeld voor risicojongeren waarbij sprake is van meervoudige problematiek die dreigen af te glijden in de criminaliteit. Nieuwe Perspectieven wordt momenteel ingezet in de gemeenten Groningen, Vlagtwedde en Stadskanaal. Nieuwe Perspectieven is een intensief hulpverleningstraject van 10-12 weken op het gebied van o.a. wonen, financiën, netwerk, school, familie/gezin en vrije tijd. Daarna volgen een aantal nazorgtrajecten. Wij willen de gemeenten stimuleren om middels de gebiedsprogramma's de zorgvorm van Nieuwe Perspectieven ook in de regio op te starten.

3.

AANSLUITING JEUGDZORG EN JEUGDBELEID

Ambitie:

De komende jaren willen we de aansluiting tussen de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en het onderwijs verder uitbouwen.

Acties:

- Realisatie Centra voor Jeugd en Gezin.
- Afgeven indicatiebesluiten door BJZ voor vrijwillige toegang in voorliggend veld.
- Aanpak multiprobleemgezinnen en realisatie Eigen Kracht Conferenties in voorliggend veld.
- Huidige aanpak van kindermishandeling voortzetten en in samenhang met de landelijke aanpak Kindermishandeling (RAAK) optimaliseren en verbreden.

Naast een goede signalering is een goede aansluiting tussen het lokale jeugdbeleid, de (provinciale) jeugdzorg én het onderwijs een belangrijke voorwaarde om snel en preventief in te grijpen bij (dreigende) problematiek. Risico's worden eerder gesignaleerd en door samenwerking kan er efficiëntere zorg en/of nazorg worden verleend.

De provincie Groningen en de Groninger gemeenten, verenigd in de Vereniging van Groninger Gemeenten (VGG) gaan zich daarom de komende jaren gezamenlijk inspannen om de zorg voor kinderen en jongeren in onze provincie zo optimaal mogelijk te organiseren. De partijen vinden het namelijk belangrijk dat de jeugd alle mogelijkheden krijgt om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Wanneer kinderen, jongeren of

ouders steun of zorg nodig hebben, moeten zij kunnen rekenen op een compleet en aaneengesloten aanbod van voorzieningen.

De partijen zien goede kansen om deze ambitie in de komende jaren te realiseren. Zij zijn er van overtuigd dat zij, ondanks het ontbreken van voldoende Rijksmiddelen, met een gezamenlijke inspanning een gesloten zorgketen rondom de jeugd kunnen realiseren. Hierbij voelen de partijen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor de gehele zorgketen, met respect voor ieders verantwoordelijkheid en rol en op basis van gelijkwaardigheid. De partijen hebben hun gemeenschappelijke ambities verwoord in een concept-bestuursakkoord. Beoogd wordt dat dit akkoord in het najaar van 2008 wordt geformaliseerd.

3.1 REALISATIE GOEDE INFORMATIE-VOORZIENING IN DE JEUGDKETEN

Voor een goed functionerende jeugdketen is een goede informatievoorziening essentieel. Informatie levert een belangrijke bijdrage aan het tijdig en integraal aanpakken van (beginnende) problemen. Informatie is tevens belangrijk om instellingen in de jeugdketen goed op elkaar aan te laten sluiten en om samenwerking en afstemming te ondersteunen en verbeteren.

Informatievoorziening is dus een belangrijke voorwaarde voor preventief werken en om de aansluiting in de jeugdketen te bevorderen. In hoofdstuk 7 wordt hier uitgebreid op ingegaan. Onderwerpen die hier onder vallen zijn de informatievoorziening binnen BJZ en de realisatie van een provinciale verwijsindex.

3.2 REALISATIE VAN DE CENTRA VOOR JEUGD EN GEZIN

In de Wet op de Jeugdzorg wordt opgenomen dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin. Dit centrum vormt op lokaal niveau een laagdrempelige voorziening waar ouders en kinderen terecht kunnen met hun vragen over de opvoeding van hun kinderen. De Centra worden ingericht volgens het model van een front- en een backoffice. In het Centrum voor Jeugd en Gezin werken de lokale voorzieningen voor de jeugd samen en neemt Bureau Jeugdzorg de rol in van deskundigheidsbevorderaar en toeleider naar de geïndiceerde jeugdzorg. De zorgstructuur van onderwijsinstellingen moet participeren en aansluiten bij de op te richten centra.

Iedere gemeente moet in 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin gerealiseerd hebben. Om de oprichting van de centra te realiseren worden een viertal kwartiermakers aangesteld, die tevens als opdracht krijgen om de provinciale verwijsindex gebiedsgericht te realiseren.

Bureau Jeugdzorg (BJZ) vormt een belangrijke schakel tussen het lokale veld en de geïndiceerde jeugdzorg. In dat kader moet de positie van BJZ

binnen de Centra voor Jeugd en Gezin goed worden vormgegeven. Om dit te bereiken wordt de vrijwillige toegang van BJZ gedecentraliseerd naar de back office van de Centra voor Jeugd en Gezin. Dit betekent dat eenvoudige indicaties door BJZ worden afgegeven binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin. In de back office van het Centrum voor Jeugd en Gezin komen alle signalen samen uit het voorliggende veld (front office), ook die van de lokale zorg- en adviesteams (ZAT's). Binnen de back office vindt overleg plaats over de best mogelijke vorm van zorg en er vindt indien nodig doorgeleiding plaats naar de geïndiceerde zorg. Aandachtspunt is dat de signalen van de front office zo snel mogelijk doorgeleid worden naar de back office, zodat onnodige escalatie voorkomen wordt. De decentrale toegang van BJZ in de CJG impliceert dus dat indicaties in de centra plaatsvinden. De consequenties van de rol van BJZ in de ZAT's worden nader onderzocht.

3.3 SLUITENDE AANPAK KINDERMISHANDELING

Kinderen hebben recht op bescherming tegen alle vormen van kindermishandeling. Het belangrijkste doel is dus het voorkomen van kindermishandeling. Dit sluit aan bij onze doelen om de preventieve taken op het gebied van jeugd te versterken. Het is echter ook van belang dat er hulp wordt geboden wanneer er sprake is van (een vermoeden) van kindermishandeling.

In 2006 hebben Bureau Jeugdzorg en een groot aantal hulpverlenende en welzijnsinstellingen in de provincie Groningen het convenant 'sluitende aanpak kindermishandeling' ondertekend. De regie- en registratietaken moeten door Bureau Jeugdzorg worden uitgevoerd en de coördinatiefunctie wordt door een van de betrokken hulpverlenende organisaties uitgevoerd.

Het programmaministerie van Jeugd en Gezin heeft in april 2008 een start gemaakt met de landelijke invoering van de aanpak van de Reflectie en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling (RAAK) voor de bestrijding van kindermishandeling. De 35 centrumgemeenten krijgen daarbij de regie. Voor onze provincie is dat de stad Groningen. Elke centrumgemeente stelt voor de invoering een coördinator aan. Voor de realisatie van een regionale aanpak van kindermishandeling is het van belang dat de werkzaamheden van de lokale voorzieningen en die van de geïndiceerde jeugdzorg en de jeugdbescherming op elkaar aansluiten. De RAAK-coördinatie moet aansluiten bij het project kwartiermakers CJG/Verwijsindex.

3.4 HUISELIJK GEWELD

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld. In de afgelopen beleidsperiode is, dankzij de samenwerking tussen allerlei organisaties en overheden, de aandacht voor het signaleren, voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld fors toegenomen. Wij hebben als provincie initiatieven ondersteund waardoor de problematiek beter in beeld is gebracht (provinciale monitor) en er is voorlichting gegeven middels een publiekscampagne en informatie op scholen. Ook hebben wij ondersteuning geboden aan het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld dat de voorlichtende activiteiten

en contacten richting het onderwijs vanuit rijks- en gemeentegelden verzorgt. Daarnaast hebben wij een project 'Huisverbod plegers van huiselijk geweld' ondersteund. Wij zijn van mening dat op dit moment de aanpak van huiselijk geweld voldoende is gewaarborgd binnen organisaties en gemeenten. Indien zich echter in de toekomst knelpunten voordoen, met name op het gebied van de jeugd, zullen wij met gemeenten nader bezien of provinciale aandacht gewenst is bij de oplossing. De landelijke aanpak kindermishandeling (RAAK-aanpak) sluit eveneens aan bij de aanpak huiselijk geweld.

3.5 ZORGAANBOD

De aanpak van multiprobleemgezinnen vraagt bij uitstek om samenwerking en afstemming tussen verschillende partijen. De doelgroep multiprobleemgezinnen bevindt zich op het snijvlak van gemeentelijke, provinciale en AWBZ verantwoordelijkheid. Met een goede aanpak van de groep multiprobleemgezinnen wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een goede aansluiting tussen het lokale jeugdbeleid en de provinciale jeugdzorg én in het terugdringen van zwaardere vormen van (geïndiceerde) zorg. Vanuit dit oogpunt willen wij voortbordurerend op een drietal pilotprojecten (Groningen, Veendam en Noord-Groningen) uit 2008 samen met de gemeenten, Bureau Jeugdzorg en andere betrokken partijen een goede aanpak voor deze doelgroep realiseren. Dit moet resulteren in passende zorgvormen.

Een Eigen Kracht Conferentie is een model dat mensen

aangereikt wordt om een probleem op te lossen met gebruikmaking van de krachten en bronnen binnen de eigen familie en het sociale netwerk. In de huidige situatie in de provincie Groningen worden Eigen Kracht Conferenties ingezet door Bureau Jeugdzorg. Onderzoek wijst uit dat 50% van de cliënten die een Eigen Kracht Conferentie hebben gevolgd een oplossing voor hun problemen vinden binnen het eigen netwerk en daarmee niet doorstromen naar de geïndiceerde jeugdzorg. Daarmee snijdt het mes aan twee kanten. Cliënten worden in hun eigen omgeving geholpen en de druk op de geïndiceerde jeugdzorg neemt af. Een Eigen Kracht Conferentie moet daarom eigenlijk zo vroeg mogelijk aan cliënten worden aangeboden wanneer zich een hulpvraag gaat ontwikkelen. Daarom willen wij samen met de Groninger gemeenten het instrument Eigen Kracht Conferenties in het lokale veld inzetten.

4. VERSTERKEN VAN BUREAU JEUGDZORG ALS ORGANISATIE

Ambitie:

Wij willen dat Bureau Jeugdzorg als schakel in de jeugdketen opereert en bijdraagt aan het uitgangspunt dat iedere jeugdige zo snel mogelijk, zo dicht mogelijk bij huis en zo licht mogelijk geholpen wordt. Een voorwaarde hiervoor is dat de (interne) organisatie van Bureau Jeugdzorg goed functioneert.

Acties:

- Afgeven indicatiebesluiten door BJZ voor vrijwillige toegang in voorliggend veld.
- Een systeem van goede informatievoorziening realiseren waarvan ketenpartners gebruik kunnen maken en die gebruikt kan worden voor prognose- en trendontwikkelingen.
- Organiseren financieringsoverleg.
- Organiseren taskforce wachtlijsten.

In de afgelopen beleidsperiode hebben zich binnen Bureau Jeugdzorg veel wijzigingen voorgedaan op organisatorisch en inhoudelijk niveau. Deze wijzigingen hebben allemaal ten doel de positie van Bureau Jeugdzorg in de keten te verbeteren. Als de interne organisatie van het bureau op orde is en kwalitatief goede producten levert is Bureau Jeugdzorg een stevige partner in het jeugdzorgveld. De stappen die hiervoor in de vorige beleidsperiode zijn gezet moeten de komende jaren verder worden geïmplementeerd en tot resultaat leiden. Als Bureau Jeugdzorg goede aansluiting krijgt op de Centra voor Jeugd en Gezin moet hierdoor op termijn de druk op de geïndiceerde jeugdzorg afnemen.

Prestaties versus financiën

Ook de komende jaren zal de productie van Bureau Jeugdzorg afhankelijk zijn van de beschikbare rijksmiddelen. BJZ is er in de afgelopen beleidsperiode in geslaagd met gelijkblijvend budget meer indicaties af te geven. Voor de komende beleidsperiode is sprake van een nieuwe financieringssystematiek binnen de jeugdzorg en van een tweetal efficiencykortingen op de jeugdbescherming en de jeugdreclassering. Ondanks dat blijft het doel om de komende jaren alle cliënten te helpen. Hierbij blijft de kwaliteit van de producten van Bureau Jeugdzorg voorop staan en geven wij prioriteit aan activiteiten die (op langere termijn) de druk op de geïndiceerde zorg doen afnemen en de

aansluiting tussen de jeugdzorg en het voorliggende veld versterken.

Taskforce wachtlijsten

Een instrument dat ingezet gaat worden om jongeren zo snel mogelijk in zorg te krijgen is de oprichting van een Taskforce wachtlijsten. Deze taskforce bestaat tenminste uit gemeenten, Bureau Jeugdzorg, zorgaanbieders en provincie en screent zowel de wachtlijsten binnen de organisatie Bureau Jeugdzorg als de wachtlijst van cliënten die wachten op zorg. Het doel hiervan is hieruit zoveel mogelijk cliënten te destilleren die (alvast) op andere wijze geholpen kunnen worden.

Cliëntstromen

In de afgelopen beleidsperiode zijn nog veel cliënten rechtstreeks door de huisarts doorverwezen naar psychiatrische hulpverlening en hebben hiermee geen gebruik gemaakt van Bureau Jeugdzorg als toegangspoort naar de geïndiceerde jeugdzorg. Onze inzet is dat Bureau jeugdzorg in de komende periode de cliëntstromen binnen de hele jeugdzorgketen in beeld krijgt. Dit kan door rechtstreekse aanmelding bij Bureau Jeugdzorg of via de Centra voor Jeugd en Gezin. Dit wordt mogelijk wanneer ook de psychiatrische hulpverlening gaat deelnemen aan de Centra voor Jeugd en Gezin. Cliënten kunnen dan na signalering in het voorliggende veld via de Centra snel worden doorgeleid naar psychiatrische hulpverlening. Bureau Jeugdzorg

moet deze doorgeleiding op een pragmatische manier voorzien van een wettelijke indicatie.

Organisatie financieringsoverleg

Om tot een sluitend zorgaanbod in de jeugdketen te komen is afstemming tussen de verschillende financiers van belang. Het geïndiceerde jeugdzorgaanbod is namelijk breder dan alleen de provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Het totale aanbod omvat de provinciale

jeugdzorg, de jeugdpsychiatrie en de jeugd-ggz, de jeugdzorg aan licht verstandelijk gehandicapten en ook de justitiële jeugdzorg. Financiers van deze vormen van geïndiceerde jeugdzorg zijn de provincie, de AWBZ, het Ministerie van Justitie en de zorgverzekeraars. In overleg en afstemming met elkaar moeten deze financiers in de provincie komen tot een dekkend zorgaanbod. In dat kader initiëren wij een financieringsoverleg.

4.1 TAKEN BUREAU JEUGDZORG

De meeste taken van Bureau Jeugdzorg zijn neergelegd in de Wet op de jeugdzorg. Een aantal andere taken zijn afgeleide taken, maar daarmee

niet minder belangrijk voor het goed functioneren van de jeugdzorg in Groningen.

4.1.1 SCHARNIER IN DE KETEN VOOR ZORG EN VEILIGHEID VAN KINDEREN

Onze doelstelling is om alle jeugdigen die zorg en/of bescherming nodig hebben te helpen en Bureau Jeugdzorg heeft hierin een verbindende rol tussen de lokale voorzieningen en het geïndiceerde zorgaanbod. Om deze rol als verbindingsofficier te kunnen spelen is het belangrijk dat Bureau jeugdzorg zich in het lokale veld manifesteert en straks haar rol in de Centra voor Jeugd en Gezin gaat vervullen. In het lokale veld draagt

Bureau jeugdzorg met inbreng van zijn deskundigheid eraan bij dat jeugdigen zo snel mogelijk, zo dicht mogelijk bij huis een zo licht mogelijke vorm van zorg krijgen. Door deze verbindende rol is Bureau Jeugdzorg voortdurend op de hoogte van de ontwikkelingen in het jeugdzorgveld.

4.1.2 INDICATIESTELLING

Met de Wet op de jeugdzorg hebben jeugdigen waarbij sprake is van ernstige opgroei- en opvoedproblemen met een indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg recht op zorg. Het verstrekken van dit indicatiebesluit is een wettelijke taak van Bureau Jeugdzorg. In het belang van de jeugdige én van het terugdringen van het aantal indicaties kijkt Bureau Jeugdzorg altijd eerst of er een lichtere vorm van zorg (dan de geïndiceerde zorg) mogelijk is. Een Eigen Kracht Conferentie is dan een optie. Wij richten ons de komende jaren wat betreft de indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg op de kwaliteit van de indicatiestelling, de doorlooptijden en de vraaggerichtheid.

• Kwaliteit van de indicatiestelling

In 2007 is een start gemaakt met de invoering van de methodiek Verbetering Indicatiestelling Bureau

Jeugdzorg. De implementatie van deze methodiek wordt door ons van harte onderschreven omdat wij de kwalitatieve meerwaarde van deze methodiek inzien en ook de uniformiteit die hiermee in de indicatiestelling wordt aangebracht onderschrijven. De invoering van de methodiek zal in Groningen langer duren dan landelijk is afgesproken en daarmee ook pas in de komende beleidsperiode zijn beslag krijgen. Reden van deze vertraagde uitvoering is het tekort aan middelen en formatie. Wij zijn van mening dat een eenduidige methodiek van indiceren op termijn een bijdrage levert aan een goede aansluiting met de lokale voorzieningen, op de zorgaanbieders én op de rol van Bureau Jeugdzorg in de Centra voor Jeugd en Gezin. De organisatiestructuur van Bureau Jeugdzorg moet zodanig van opzet zijn dat nieuwe landelijke ontwikkelingen gericht op indicatiestelling probleemloos opgepakt kunnen worden.

Kwaliteit van de indicatiestelling is niet alleen gelegen in de snelheid waarmee het wordt afgegeven maar ook in de integrale aanpak waarmee het wordt opgesteld. Uitgaand van onze missie om iedere jeugdige te helpen in zijn zelfredzaamheid en om de administratieve lasten voor jeugdige en ouders hierbij te minimaliseren sluiten wij ons aan bij het uitgangspunt 'één kind – één plan'. Bureau Jeugdzorg neemt bij het integraal indiceren een sleutelpositie in die extra expertise van hen zal vragen, maar die zij vanuit haar rol als toegang naar de geïndiceerde zorg moet innemen. In de komende beleidsperiode zal de inzet van Bureau Jeugdzorg bij het integraal indiceren worden uitgewerkt waarbij het resultaat moet zijn dat ouders en kinderen beter worden geholpen en minder administratieve lasten ondervinden.

• Doorlooptijden

Ten aanzien van de doorlooptijden zijn wij van mening dat Bureau Jeugdzorg minimaal de wettelijke doorlooptijden moet halen. Dit zien wij als minimale variant. Wat wij willen is dat Bureau Jeugdzorg de doorlooptijden zo kort als mogelijk maakt. Om deze normen vast te houden voert Bureau Jeugdzorg intern regie over de in- en uitstroom van cliënten.

• Vraaggericht indiceren

In de vorige beleidsperiode is Bureau Jeugdzorg gestart met de omslag van aanbodgericht indiceren naar vraaggericht indiceren. Deze omslag is ingebed in de nieuwe organisatiestructuur. In de komende beleidsperiode blijft de manier van indiceren aangescherpt worden. Enerzijds veroorzaakt door een nieuwe financieringssysteem en anderzijds als gevolg van landelijke ontwikkelingen.

4.1.3

JEUGDBESCHERMING

De kwaliteit van de jeugdbescherming staat landelijk al geruime tijd in de aandacht. Met het verkorten van de duur en doorlooptijden en het verbeteren van de methodische aanpak wordt gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit. In 2008 constateren wij een daling van het aantal ondertoezichtstellingen. Op grond van de aanpassingen in de kinderschermingswetgeving waarbij sprake is van een verruiming van de gronden voor een ondertoezichtstelling en ook vanwege de landelijke doelstellingen om de jeugdcriminaliteit, zo nodig met dwang, te verminderen, achten wij de kans aanwezig dat de vraag naar jeugdbescherming op termijn weer gaat stijgen. Wij richten ons in de komende periode op de kwaliteit en de doorlooptijden van projecten die van invloed zijn op de in- en uitstroom van de jeugdbescherming

• Kwaliteit

Vanaf 2009 wordt door Bureau Jeugdzorg gewerkt met de methodiek en caseloadverlaging volgens de 'deltamethode gezinsvoogdij'. Het Deltaplan is gericht op een kwalitatieve verbetering van de jeugdbescherming. Op (middel) lange termijn verwachten wij hierbij het gewenste effect in het verkorten van de duur van de ondertoezichtstelling.

In 2008 is prioriteit gegeven aan de invoering van het Deltaplan boven het wegwerken van de bestaande wachtlijst bij de jeugdbescherming. In de periode 2009-2010 is het de opdracht aan Bureau Jeugdzorg om de kwaliteit van het Deltaplan vast te houden, nog bestaande wachtlijsten terug te brengen en het aantal wachtende tot het minimale te beperken. Een goede prioritering en risico-inventarisatie zijn hierbij van groot belang.

Om op lange termijn de kwaliteit te kunnen waarborgen willen wij de samenhang en effecten van de verschillende projecten die van invloed zijn op de jeugdbescherming volgen en met Bureau Jeugdzorg zoeken naar een zo efficiënt mogelijke manier van werken. Hiervoor richten wij ons op landelijke en regionale ontwikkelingen die de druk op de jeugdbescherming kunnen afnemen, zoals de mogelijkheid tot gesloten jeugdzorg, het verkorten van de doorlooptijden en een preventieve aanpak van problemen.

• **Doorlooptijden**

In 2008 is begonnen met het vormgeven van het verkorten van de doorlooptijden rondom jeugdbeschermingzaken in een samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg, de Rechtbank en Raad voor de Kinderbescherming. Het streven is om in 2010 75% van alle zaken binnen de hiervoor landelijk opgestelde termijnen af te ronden.

4.1.4 **JEUGDRECLASSERING**

De jeugdreclassering van Bureau Jeugdzorg heeft een belangrijke taak in het uitvoeren van opgelegde maatregelen vanuit justitieel kader, in de samenwerking met ketenpartners en bij de uitstroom van cliënten uit de justitiële zorg. In 2008 hebben wij ook bij de jeugdreclassering een afname van het aantal maatregelen geconstateerd. Of deze trend zich de komende jaren voortzet of weer ombuigt is net als bij de jeugdbescherming niet zeker. Wij richten ons de komende periode op de kwaliteit, ketensamenwerking en nazorg.

• **Kwaliteit**
De komende periode willen wij de kwaliteit van werken, zoals ingezet in 2007 met de invoering van het methodisch handboek jeugdreclassering voortzetten.

• **Ketensamenwerking en nazorg**
In 2007 en 2008 is gewerkt aan het ontwikkelen

van een veiligheidshuis in de provincie Groningen. Dit geeft Bureau Jeugdzorg, en in het bijzonder de jeugdreclassering, een goede mogelijkheid tot afstemming en samenwerking. Een belangrijke vorm hiervoor is het Justitieel Casus Overleg (JCO). Doelstelling is het verminderen van het recidive-risico³ bij jongeren. Voor jongeren die uit een justitiële jeugdinrichting komen is een goede vorm van nazorg van groot belang om de kans op recidive te verminderen. Het thema nazorg is in Groningen in 2007/2008 integraal opgepakt als actiepunten door het Arrondissementaal Platform Jeugdcriminaliteit (APJ). De komende periode zal dit thema nadere uitwerking krijgen. Met gemeenten en betrokken partners willen wij hiervoor komen tot verdere afspraken en samenwerking (zie hiervoor hoofdstuk 7, Nazorg).

³ Het risico om na een veroordeling opnieuw de fout in te gaan.

4.1.5 **ADVIES- EN MELDPUNT KINDERMISHANDELING**

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) staat met de ernstige problematiek van de cliënten voortdurend onder druk en in de aandacht. In de vorige beleidsperiode hebben wij ons (wat betreft het AMK) gericht op de organisatiestructuur en het wegwerken van de wachtlijst AMK. Voor het AMK staat de komende periode centraal:

- dat de organisatie een efficiënte en kwalitatief goede manier van werken hanteert waarbij flexibel kan worden ingespeeld op fluctuaties in de instroom door de inzet van een flexpool;
- dat er geen wachtlijst mag zijn;
- dat er gewerkt wordt binnen de wettelijke termijnen.

Onze doelstellingen binnen de gehele jeugdzorg, waarin signalen van zorg zo vroeg mogelijk worden gezien en zo licht mogelijk worden aangepakt, strekt zich zeker ook uit naar het AMK. In dit kader liggen er de komende periode doelstellingen in de aanpak van kindermishandeling in Groningen en de landelijke inzet van de RAAK-aanpak (zie hoofdstuk 3, onder sluitende aanpak kindermishandeling).

4.1.6 **KINDERTELEFOON**

De kindertelefoon is een wettelijke taak van Bureau Jeugdzorg. Wij zien dit als een goede manier om een bijdrage te leveren aan de preventieve aanpak die wij in onze provincie op het gebied van jeugd nastreven. In 2008 bekijkt Bureau Jeugdzorg hoe jongeren, die met

ernstige problemen bellen met de kindertelefoon, op de juiste wijze in contact worden gebracht met de voordeur van Bureau Jeugdzorg. De nadere uitwerking hiervan zal in de periode vanaf 2009 plaatsvinden.

4.1.7 **AMBULANTE HULP**

In de vorige beleidsperiode heeft Bureau Jeugdzorg zijn ambulante hulpverlening moeten afbouwen. Wij blijven ook in de komende beleidsperiode van mening dat Bureau jeugdzorg zijn ambulante hulpverlening

verder moet afbouwen waarbij wij vinden dat over de Begeleide Omgangsregeling (BOR) sluitende afspraken in de keten gemaakt moeten worden.

4.1.8 **DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING**

De deskundigheidsbevordering van Bureau Jeugdzorg richt zich zowel intern op verbetering van methodieken als ook extern op deskundigheidsbevordering, met name naar de lokale voorzieningen. De komende beleidsperiode spelen beide aspecten een belangrijke rol.

Voor het behoud en verbetering van de kwaliteit van werken binnen Bureau Jeugdzorg vragen trajecten zoals de Deltamethode bij de jeugdbescherming, de invoering van de Verbetering indicatiestellingen (VIB) en verdere landelijke (methodisch) trajecten de aandacht. Wij verwachten dat de rol van Bureau

Jeugdzorg als deskundigheidsbevorderaar in het voorliggende veld de komende jaren extra inzet vraagt. Immers, gemeente zijn bezig hun lokale voorzieningen te optimaliseren en Centra voor Jeugd en Gezin te realiseren.

Met de inzet van meerdere consultants in het lokale veld hebben wij hierin al een eerste stap gezet. Ook beschikt Bureau Jeugdzorg over een aantal medewerkers die zich vanuit Bureau Jeugdzorg bezig houden met deskundigheidsbevordering van de lokale voorzieningen.

5. FLEXIBILISERING VAN HET ZORGAANBOD EN BIEDEN VAN OVERBRUGGINGSHULP

Ambitie:

Wij willen dat het zorgaanbod zo optimaal mogelijk aansluit op de zorgvraag.

Acties:

- Flexibilisering zorgaanbod.
- Nieuwe zorgvormen/ zorginnovatie.
- Inzet overbruggingshulp.
- Inzet ambulante spoedhulp.
- Sluitende aanpak crisishulpverlening.
- Voorbereidingen voor aanbod gesloten opvang.
- Standpunt bepalen over aanbesteden.

De provincie heeft de wettelijke taak de jeugdzorgketen zo sluitend mogelijk te laten zijn en voldoende jeugdzorg-aanbod te realiseren. Belangrijke voorwaarde hiervoor is de beschikbaarheid van voldoende middelen. Wij zijn van mening dat het een rijksverantwoordelijkheid is om voldoende middelen beschikbaar te stellen voor het jeugd-zorgaanbod en dat het onze verantwoordelijkheid is de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten en met de middelen zo veel mogelijk cliënten te helpen. Wij hebben ons hiervoor de afgelopen periode tot het maximale ingespannen en zullen dit ook de komende beleidsperiode blijven doen.

5.1 FLEXIBILISERING ZORGAANBOD

In de vorige beleidsperiode hebben wij een eerste stap gezet in de flexibilisering van het zorgaanbod door financiële ondersteuning van een pilotproject bij de Base Groep. In dit project is de Base Groep gestart met het flexibiliseren van een deel van hun zorgaanbod. Naast een organisatorische verbetering binnen de Base Groep moet de flexibilisering ook leiden tot het

geven van zorg aan meer cliënten voor minder geld. Belangrijke voorwaarde voor ons in dit pilotproject is dat de kwaliteit van de zorg gewaarborgd blijft. Afhankelijk van de resultaten van het project gaan wij de flexibilisering in de komende jaren verder uitwerken en verbreden naar andere zorgaanbieders.

5.2 NIEUWE ZORGVORMEN/ZORGINNOVATIE

Naast flexibilisering van het bestaande zorgaanbod houden wij ook de mogelijkheid open voor nieuwe vormen van zorg die bijvoorbeeld gebaseerd zijn

op een evidence-based-aanpak. Hierbij staat bij de uitvoering doelmatigheid en doeltreffendheid centraal. Nieuwe vormen van zorg kunnen worden gerealiseerd

door substitutie van bestaand zorgaanbod maar ook door het toevoegen van extra zorgaanbod. Als gevolg van beperkte financiële middelen hebben wij in 2008 gekozen voor het vervangen van longstayopvang voor jongeren met ernstige gedragsstoornissen voor pleegzorg. Deze vervanging achtten wij verantwoord vanwege uitbreiding van AWBZ-capaciteit voor

deze jongeren bij onze provinciale zorgaanbieder Base Groep. Als mocht blijken dat toch provinciaal gefinancierde longstayopvang voor jongeren met ernstige gedragsproblemen noodzakelijk is zullen wij in overleg met de zorgaanbieders en BJZ weer gaan zoeken naar mogelijkheden voor deze opvang.

5.3 EIGEN KRACHT CONFERENTIE

Om de problemen bij jeugdigen zo vroeg mogelijk aan te pakken en binnen het eigen sociale netwerk naar oplossingen te zoeken willen wij in overleg met de Groninger gemeenten de Eigen Kracht Conferenties in het lokale veld gaan inzetten (zie hoofdstuk 3).

Daarnaast willen wij de Eigen Kracht Conferenties ook blijven inzetten in het geïndiceerde jeugdzorgtraject. In eerste instantie moet Bureau Jeugdzorg bij een aanmelding bij de toegang al bekijken of een Eigen Kracht Conferentie de weg naar de geïndiceerde jeugd-

zorg kan voorkomen (zie hiervoor hoofdstuk 4). Een Eigen Kracht Conferentie kan echter ook gaandeweg het geïndiceerde hulpverleningstraject worden gestart. Hierover moeten zorgaanbieder en de casemanager van BJZ nauwe contacten onderhouden. Wij zien tenslotte ook goede mogelijkheden om de Eigen Kracht Conferenties in te zetten in het traject van nazorg als vorm van warme overdracht van de cliënt van de geïndiceerde jeugdzorg terug naar zijn lokale sociale omgeving (zie hiervoor hoofdstuk 6).

5.4 OVERBRUGGINGSHULP

Zolang er binnen onze provincie sprake is van wachtlijsten bij het zorgaanbod bieden wij de jeugd-zorgaanbieders de mogelijkheid om overbruggings-hulp aan cliënten aan te bieden. Cliënten ontvangen in de periode waarin zij wachten op de start van de geïndiceerde zorg binnen vier weken alvast een vorm van zorg. Met deze overbruggingshulp wordt het casemanagement van Bureau Jeugdzorg

ontlast en is er aandacht voor de cliënt gedurende de wachttijd op hulp. In de vorige beleidsperiode zijn wij met de overbruggingshulp gestart en uit onderzoek is gebleken, dat cliënten blij zijn met de overbruggingshulp en dat in 8% van de gevallen de geïndiceerde hulp niet meer nodig blijkt te zijn en in 10% van de gevallen kan worden volstaan met een lichtere vorm van hulp.

5.5 AMBULANTE SPOEDHULP

Een andere vorm van hulp waarmee we cliënten op de wachtlijsten helpen is de ambulante spoedhulp. Deze vorm van hulp spitst zich met name toe op de Toegang van Bureau Jeugdzorg, waarbij de zorgaanbieder op verzoek van Bureau Jeugdzorg meteen na aanmelding bij de Toegang de situatie van een cliënt beoordeelt en ambulante hulp verstrekt. Deze 'zoeklichtfunctie' heeft

tot doel vroegtijdig een lichte vorm van hulp in te zetten waardoor verergering van de problematiek wordt voorkomen en in het uiterste geval geïndiceerde zorg niet meer nodig is. Wij hebben in de vorige beleidsperiode ervaring opgedaan met deze vorm van zorg en gaan deze in de komende periode ook weer inzetten.

5.6 CRISISHULP

In crisissituaties moet acuut hulp geboden te worden, hetzij ambulant, hetzij door een opname in de crisisspleegzorg of in de residentiele 24-uurs crisisonvang. Ook crisisonvang moet gericht zijn op de vraag van de

cliënt. In crisissituaties in snelheid geboden en dus is een sluitende samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg en de jeugdzorgaanbieders noodzakelijk. In de vorige beleidsperiode hebben wij in

overleg met BJZ en de zorgaanbieders in de jeugdzorgketen een aanpak afgesproken waarbij binnen BJZ een crisiscoördinatiepunt is ingericht en bij de zorgaanbieders een crisiscoördinator is aangesteld. In de afgesproken werkwijze wordt in kort tijdbestek de hulpvraag in beeld gebracht en is bij acute uithuisplaatsing altijd een crisisplaats beschikbaar. Uitgangspunt is

uithuisplaatsing te voorkomen, de crisis te de-escaleren en hulp binnen de gezinssituatie te starten. De afgesproken aanpak zal in het eerste halfjaar van 2009 worden geëvalueerd. Wij zullen deze evaluatie en de vervolgstappen die hieruit voortvloeien blijven volgen en indien nodig bijsturen.

5.7 GESLOTEN JEUGDZORG

Met een wijziging in de Wet op de jeugdzorg is het per 1 januari 2008 mogelijk geworden jongeren zonder strafoplegging en zonder kinderbeschermingsmaatregel gesloten te plaatsen. In Groningen voorziet de Waterpoort, als onderdeel van Stichting Jeugd-inrichting het Poortje, in civielrechtelijke plaatsingen en in plaatsingen voor gesloten jeugdzorg. De locatie de Veenpoort in Drenthe voorziet in plaatsingen vanuit het strafrechtelijke kader. Het zorgaanbod van 't Poortje wordt tot 2013 nog bekostigd door het Rijk.

Vanaf 2013 worden wij als provincie financieel verantwoordelijk voor de gesloten jeugdzorg. De komende periode willen wij toewerken naar een passende vorm van gesloten jeugdzorgaanbod in onze provincie en hiervoor afspraken maken met de betrokken partijen. Hierbij speelt Bureau Jeugdzorg zowel vanuit haar indicerende rol en als haar adviserende rol voor zorgaanbod een belangrijke rol.

5.8 AANBESTEDEN / MARKTWERKING

Binnen de jeugdzorg in Groningen kennen wij nog geen marktwerving. Over de middelen die wij jaarlijks van het Rijk ontvangen maken wij subsidieafspraken met een beperkt aantal zorgaanbieders. De vraag die wij in de komende periode willen beantwoorden is of wij in de toekomst deze rijksmiddelen willen aanbesteden. Aanbesteden moet een kwalitatieve en

kwantitatieve meerwaarde hebben. De invoering van (een gefaseerde) aanbestedingsprocedures kan op z'n vroegst in 2010 plaatsvinden. Hierover is goede communicatie en afstemming met onze huidige jeugdzorgaanbieders nodig.

Ambitie:

Het verbeteren van het terugleiden van jongeren uit de geïndiceerde jeugdzorg naar huis.

Acties:

- Creëren van een warme overdracht vanuit het zorgaanbod.
- Financieren van een aantal woonpilots rond begeleid wonen.

Het terugleiden van jongeren uit de jeugdzorg naar huis heeft tot nu toe een te lage prioriteit gehad. Het is van belang dit in de periode tot en met 2012 goed vorm te geven, omdat anders de kans bestaat dat jongeren terugvallen in oud gedrag en terugvallen naar de jeugdzorg. In dat kader moet geïnvesteerd worden in informatievoorziening (overdracht) en aanbod van nazorg.

Het is zaak dat de voorliggende voorzieningen weten wanneer een cliënt uit zorg komt en weer naar huis gaat. Een deel van deze behoefte wordt ondervangen met de provinciale verwijsindex (zie hoofdstuk 7). Dit systeem geeft aan wanneer een cliënt uit de zware zorg komt. Er dient een warme overdracht plaats te vinden, zodat er nazorg op maat geleverd kan worden, die past in het verlengde van de eerder verleende zorg. Deze ontwikkeling zullen wij actief gaan oppakken in het kader van het project kwartiermakers CJG/Verwijsindex.

De afgelopen periode is geconstateerd dat er in onze provincie een beperkt aanbod is op het gebied van begeleid wonen, leren en werken. Eind 2007 hebben wij CMO Groningen een inventarisatie laten uitvoeren van het beleid en het aanbod voor jongeren van 18 t/m 23 jaar in onze provincie die begeleiding nodig hebben op het gebied van zelfstandig wonen, leren en werken. De groep die deze begeleiding nodig heeft, is divers en heeft complexe problemen. Het gaat om jongeren die om welke reden dan ook niet meer thuis (kunnen) wonen, maar ook niet in staat zijn zelfstandig in een stabiele woonsituatie te voorzien. Ook gaat het om jongeren die, na verblijf in een voorziening van jeugdzorg of een justitiële inrichting, terugkeren naar hun woon-gemeente maar niet meer thuis kunnen wonen. Veel gemeenten zijn wel actief in de sluitende aanpak leren-werken (Waddenmodel, Jongerenloket,

Schoolfirst etc.), maar dit is nog niet gekoppeld aan woonbegeleiding. Uit de inventarisatie blijkt dat er bij gemeenten en instellingen een grote bereidheid én behoefte is om de problematiek aan te pakken en daarin met elkaar samen te werken. Het is van belang een regionale aanpak te ontwikkelen, waarbij de gemeenten de regie hebben. In dat kader willen wij samen met gemeenten projecten financieren rond begeleid wonen. Hierbij zullen wij tevens een relatie leggen met het programma Wonen, Welzijn, Zorg uit de Sociale Agenda.

Het project Kamers met Kansen, zoals dat in de stad Groningen wordt ontwikkeld volgens het campusconcept, biedt een voorziening aan waar deze jongeren tijdelijk zelfstandig wonen, in een veilige omgeving, met lichte woonbegeleiding, terwijl gewerkt wordt aan het behalen van een start-kwalificatie. Het gaat hier om een samenwerkingsverband van Stichting Huis (dak- en thuislozenzorg), een woningcorporatie en twee ROC's. Wij willen door middel van een subsidie bijdragen aan de ontwikkeling van het campusconcept van Kamers met Kansen, en hierbij ook bevorderen dat de resultaten en ervaringen actief worden gedeeld met betrokken partijen buiten de stad Groningen. Ook zullen wij dit als agendapunt meenemen in ons overleg met de gemeenten. Zo willen wij bijdragen aan provinciedekkende woon-leer-werkvoorzieningen voor risicjongeren.

7. VERSTERKEN VAN DE INFORMATIE- VOORZIENING

Ambitie:

Om goed te kunnen sturen willen wij de beschikking hebben over juiste, volledige en tijdige informatie.

Acties:

- Gebruik maken van informatiebronnen als provinciale verwijsindex, kwartaalrapportages en onderzoeksresultaten.
- Gegevens uit de kwartaalrapportages uitbreiden daar waar het landelijk format onvoldoende informatie biedt.

Onze visie is dat de keten sluitend moet zijn van de lokale voorzieningen tot de nazorg. Dit betekent dat binnen die keten sprake moet zijn van een juiste en tijdige informatievoorziening en informatie-uitwisseling. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg vinden wij het van belang zelf over de goede informatie te beschikken op het juiste moment. Hiermee kunnen wij sturen.

7.1 BENODIGDE BELEIDSINFORMATIE

In de jeugdzorgketen kunnen verschillende instrumenten voorzien in beleidsinformatie.

7.1.1 PROVINCIALE VERWIJSINDEX

Voor de verbetering van de informatievoorziening binnen de keten willen wij samen met de VGG een provinciale verwijsindex realiseren. Het is van groot belang dat problemen van jongeren zo snel mogelijk gesignaleerd worden en dat instanties van elkaar weten wat de aard van de problematiek is en waar de jongeren zich bevinden. In dat kader hebben de VGG en de provincie in 2008 besloten tot de invoering van

een provinciale verwijsindex. De provinciale verwijsindex is bedoeld om risicokinderen in de leeftijd van 0 tot 23 jaar in een vroegtijdig stadium te registreren en problemen met betrekking tot hun situatie te signaleren. Dit systeem stelt BJZ en haar partners beter in staat zicht te hebben op de jeugdketen. In de periode 2009-2012 zal de verwijsindex gerealiseerd worden.

7.1.2 KWARTAALRAPPORTAGES

Volgens een landelijk format moet Bureau Jeugdzorg per kwartaal informatie aanleveren over behaalde prestaties. Voor de zorgaanbieders geldt geen landelijk format maar met hen is wel afgesproken dat ook zij ons per kwartaal informeren over hun behaalde prestaties.

In 2007 hebben wij een onderzoek naar de informatiebehoefte laten uitvoeren door Bureau Alares. Resultaat van dit onderzoek was dat de ICT-voorzieningen fors verbeterd zouden moeten worden om aan de gehele informatiebehoefte te kunnen voldoen maar ook

dat Bureau Jeugdzorg zijn registratiesysteem IJ niet optimaal benut waardoor er onvoldoende informatie uit gegenereerd wordt.

In 2008 hebben wij vervolgens aan de hand van de bestaande kwartaalrapportages van Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders bekeken of wij hieruit de door ons gewenste informatie kunnen genereren of dat er nog aanvullingen nodig zijn. De resultaten van beide onderzoeken worden in de komende beleids-

periode operationeel gemaakt door het aanscherpen van de kwartaalrapportages. Voorwaarde voor Bureau Jeugdzorg om gevraagde gegevens goed te kunnen aanleveren is te beschikken over een optimaal registratiesysteem. Daar waar het systeem niet in de vraag voorziet moeten gegevens door Bureau Jeugdzorg apart geregistreerd worden.

7.1.3 ONDERZOEK NAAR OMVANG GEMEENTELIJKE VOORZIENINGEN

Provincie en gemeenten hebben als standpunt dat de gemeentelijke voorzieningen voor het kind van groot belang zijn. Het belang van de lokale voorzieningen wordt daarmee in de periode 2009-2012 groter. Wij willen samen met de gemeenten investeren in het versterken van deze gemeentelijke voorzieningen, met als kanttekening dat dit een primaire verantwoordelijk-

heid is van de gemeenten. In 2008 heeft het CMO in opdracht van de gemeenten een onderzoek gedaan naar de netwerken en de aanwezige capaciteit in het lokale veld. Deze inventarisatie kan gezien worden als een 0 meting. Gedurende de periode 2009-2012 zal deze inventarisatie geactualiseerd worden.

7.1.4 ONDERZOEK NAAR VRAAGONTWIKKELING IN GRONINGEN

Feit is dat binnen onze provincie de vraag naar jeugdzorg nog steeds stijgt. Het is aannemelijk dat de sociaaleconomische achtergronden in onze provincie hier debet aan zijn. Zo is uit het rapport Kinderen inTel gebleken dat veel Groninger gemeenten slecht scoren, als het gaat om de leef-situatie van de jeugd. De exacte verklaring voor de

toenemende vraag naar zorg in onze provincie is echter niet te duiden. Wij hebben daarom in 2008 de mogelijke oorzaken van de toenemende vraag in onze provincie laten onderzoeken. Het resultaat van dit onderzoek wordt in 2009 besproken met betrokken partijen.

WWW.JEUGDINFORMATIEGRONINGEN.NL

7.1.5

Deze website is door de provincie opgestart met als doel informatie te geven aan alle beleidsmedewerkers in de provincie Groningen. Na evaluatie van het gebruik van de site zullen wij beslissen of wij er komende periode mee doorgaan.

8. CLIËNTEN- EN KWALITEITSBELEID

Ambitie:

Wij willen dat de functie van het cliëntsysteem (jongeren en hun opvoeders) in de jeugdzorg wordt versterkt.

Acties:

- Vertrouwenspersoon jeugdzorg.
- Jeugdzorgconsulent.
- Relatie met Stichting Pleegwijzer.
- Inzet inspectie jeugdzorg.
- HKZ certificering.
- Cliënt tevredenheidsonderzoeken.

Uitgangspunt van de Wet op de jeugdzorg is, dat de positie van de cliënt in de jeugdzorg moet worden versterkt en dat de zorg aansluit op de werkelijke behoefte van de jongeren en hun opvoeders. De provincie heeft deze uitgangspunten als leidraad genomen voor haar eigen cliëntenbeleid dat in 2006 is vastgesteld. Onze inzet voor het cliënten- en kwaliteitsbeleid zal de komende periode veelal continuering van bestaand beleid zijn.

Zo dienen de jeugdzorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg een cliëntenraad aan te stellen en dient er een onafhankelijke klachtencommissie te worden ingesteld waar de cliënten van de jeugdzorg met hun klachten terecht kunnen.

8.1 VERTROUWENSPERSONEN JEUGDZORG

Bij Zorgbelang Groningen hebben wij vertrouwenspersonen voor de cliënten (jongeren en hun ouders/verzorgers) in de jeugdzorg aangesteld. Als gevolg van de Wet Gesloten Jeugdzorg is vanaf 2008 de doelgroep van de vertrouwenspersonen uitgebreid met de cliënten van de afdeling Waterpoort van 't Poortje, de instelling

voor gesloten jeugdzorg voor de drie noordelijke provincies. Vanaf 2009 brengen de drie noordelijke provincies de kosten die met deze uitbreiding gemoeid gaan ten laste van de rijksmiddelen voor jeugdzorg. In 2008 komen de kosten ten laste van 't Poortje.

8.2 JEUGDZORGCONSULENT

Wij hebben eveneens bij Zorgbelang Groningen een jeugdzorgconsulent aangesteld die de collectieve belangen van de jongeren in de jeugdzorg en hun ouders/verzorgers in onze provincie behartigt. De jeugdzorgconsulent onderhoudt in haar werk ook contact met Stichting Minderjarigen Noord Nederland die de belangen van met name jongeren in de jeugdzorg in de drie noordelijke provincies behartigt.

Op landelijk niveau is door het Rijk het Landelijke Cliëntenforum Jeugdzorg ingesteld. Dit landelijk cliëntenforum stemt zijn activiteiten voor cliënten in de jeugdzorg in onze regio af met onze jeugdzorgconsulent. Daar waar mogelijk worden de activiteiten van de jeugdzorgconsulent afgestemd met die van de jongerenparticipatie van de provincie.

8.3 STICHTING PLEEGWIJZER

Samen met de provincie Drenthe verlenen wij subsidie aan de Stichting Pleegwijze(r) die met deze middelen de belangen van de pleeggezinnen in beide provincies behartigt.

8.4 TOEZICHT INSPECTIE JEUGDZORG

De Inspectie Jeugdzorg houdt toezicht op de kwaliteit van de jeugdzorg die geleverd wordt door de provinciale jeugdzorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg. Met de Inspectie Jeugdzorg voeren wij jaarlijks overleg over het door de Inspectie geplande toezicht

op onderdelen van het zorgaanbod en over onze aanvullende toezichtwensen. Een belangrijk onderdeel van het inspectietoezicht is de risicotaxatie van de veiligheid van de cliënt en de hulpverlener binnen het zorgaanbod.

8.5 HKZ-CERTIFICERING

Wij vragen van de door de provincie gefinancierde jeugdzorginstellingen en Bureau Jeugdzorg een HKZ-certificering.

8.6 CLIËNTTEVREDENHEIDSONDERZOEK

De tevredenheid van de cliënt over de verleende zorg van de zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg is eveneens een graadmeter voor de kwaliteit van de zorg. Wij vragen de zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg

cliënttevredenheidsonderzoeken af te nemen en ons via het inhoudelijk jaarverslag te informeren over de resultaten.

9. FINANCIËN

Ambitie:

Wij willen onze provinciale middelen in combinatie met de rijksmiddelen inzetten met het doel een bijdrage te leveren aan het sluitend krijgen van de jeugdzorgketen. Met de beschikbare rijksmiddelen willen wij zoveel mogelijk jeugdigen voorzien van jeugdzorg.

De uitvoering van de taken en activiteiten die in dit beleidskader Jeugd genoemd worden, worden gedekt uit zowel provinciale als uit rijksmiddelen. Voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de jeugdzorg ontvangen wij rijksmiddelen.

9.1 PROVINCIALE MIDDELEN

Wij hebben in dit beleidskader aangegeven dat wij in nauwe samenwerking met de Groninger gemeenten willen optrekken in de aansluiting van het lokale jeugdbeleid op het provinciale jeugdzorgbeleid. Wij gaan deze samenwerking gebiedsgericht structureren. Hierbij geldt het uitgangspunt dat wat gebiedsgericht kan, we gebiedsgericht doen en wat provinciaal moet we op provinciale schaal doen. Wij hebben met deze aanpak rekening gehouden in de verdeling van onze provinciale middelen.

In de Sociale Agenda worden zoals gezegd een drietal programma's onderscheiden: Jeugd, Participatie en Wonen-Welzijn-Zorg. Voor deze 3 programma's is in totaal een gebiedsbudget beschikbaar van ca. € 1,6 mln. Voor een exacte specificatie wordt verwezen naar de Sociale Agenda.

Voor een aantal lopende verplichtingen en provinciebrede projecten rond jeugd is een beperkt provinciaal budget beschikbaar.

	2009	2010	2011	2012
Beschikbaar provinciale middelen waarvan provinciaal	141.406	141.406	141.406	141.406

Vanuit de vorige beleidsperiode hebben wij voor het jaar 2009 tevens binnen jeugd nog de beschikking over de volgende middelen:

Stimuleringsfonds (jeugd)zorg	300.000
Begeleiding/ondersteuning jeugdzorg	50.000

Naast genoemde provinciale middelen zullen we voor de periode 2009 t/m 2012 ook nog menskracht van het CMO inzetten voor ons jeugdbeleid.

9.2 RIJKSMIDDELEN

Met ingang van 2010 wordt de financierings-systeem van de jeugdzorg gewijzigd volgens het zogenoemde model Kaiser. Het jaar 2009 zal fungeren als overgangsjaar waarover Rijk en

provincies afspraken zullen maken. In grote lijnen komt de nieuwe systematiek (Kaiser) die per 2010 ingaat op het volgende neer:

- er komt één uitkering voor de taken Bureau Jeugdzorg (met uitzondering van jeugdbescherming en –reclassering) en het provinciale zorgaanbod;
- er wordt een macrobudget over vier jaar vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de verwachte vraag naar jeugdhulpverlening op basis van een door het SCP te ontwikkelen model; hierbij wordt ook rekening gehouden met ontwikkelingen binnen het aanbod dat in provincies beschikbaar is voor lokaal jeugdbeleid, jeugd-ggz en jeugd-lvg;
- er komt een onafhankelijk Adviesorgaan Financiering Jeugdzorg (AFJ) dat adviseert over de bepaling van de hoogte van dit macrobudget, de verdeling over de kalenderjaren en de provincies; hierbij houdt het AFJ rekening met maatschappelijke ontwikkelingen;
- de adviezen van het AFJ zijn zwaarwegend;
- provincies krijgen meer wettelijke bevoegdheden om Bureau Jeugdzorg aan te sturen;
- de provincies krijgen bevoegdheden om gemeenten aan te spreken indien deze onvoldoende investeren in lokaal jeugdbeleid;
- indien provincies op basis van het aldus vastgestelde budget en de verkregen uitgebreidere beleidsruimte niet in staat zijn de financiering van de provinciale jeugdzorg rond te krijgen, dienen zij uit eigen middelen hierin te voorzien;
- Bureau Jeugdzorg blijft de toegangspoort tot de brede jeugdzorg (jeugdhulpverlening, ggz-jeugd en op termijn lvg-jeugd); wel gaat de werkwijze veranderen en gaat Bureau Jeugdzorg globaler indiceren.

De overgangsregeling voor 2009 ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

1. Door het IPO en het Rijk is het benodigde bedrag voor de jeugdzorg voor 2008 en 2009 vastgesteld. In dit bedrag is rekening gehouden met groei van de vraag naar jeugdzorg in deze jaren.
2. Naast het Rijk dragen ook provincies en groot stedelijke regio's financieel bij in 2009 en moeten zorgaanbieders middels efficiënter werken meer cliënten kunnen helpen met hetzelfde geld.
3. Tussen Rijk en provincies worden afspraken gemaakt over het halen van doelen als:
 - a. verkorten doorlooptijden AMK (van 13 weken naar 10 weken);
 - b. geen wachtlijsten voor het zorgaanbod langer dan 9 weken;
 - c. geen wachtlijsten AMK (langer dan 5 dagen);
 - d. invullen casemanagement/zorgcoördinatie door BJZ;
 - e. inspanning voor BJZ om zwerfjongeren van een indicatie te voorzien.

De financiële consequenties voor onze provincie in dit overgangsjaar worden pas duidelijk rond Prinsjesdag 2008. Bovendien beschikken wij ook nog niet over het landelijk beleidskader 2009-2012. Wij gaan daarom in onderstaande tekst uit van de nu reeds bij ons bekende en vastgestelde informatie.

De hieronder opgenomen bedragen zijn daarom voornamelijk gebaseerd op de gegevens van de Miljoenennota 2008 en overige beschikbare informatie.

Bureau Jeugdzorg (x € 1.000)	2009	2010	2011	2012
Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	7.845	7.805	7.605	7.605

Hierbij is rekening gehouden met een stijging van de OTS tarieven vanaf 2009 en een korting van 2,5% in 2009 en van 5% vanaf 2010 op basis van een productieniveau zoals in 2008 wordt verwacht. We merken hierbij op dat de verhoging van de tarieven vanaf 2008 is gebaseerd op een kostprijsonderzoek. De forse verlaging van de tarieven vanaf 2009 is daarentegen gebaseerd op een vooronderstelling van het Rijk dat er efficiencywinst bij de jeugdbescherming/jeugdreclassering valt te behalen. Het Rijk heeft in het coalitieakkoord een taakstelling hiervoor opgenomen en heeft aangegeven dat dit moet worden gehaald.

Uitkering overig (x € 1.000)					
Uitkering (excl. JB/JR)	30.518	29.518	29.518	29.518	29.518

De voorlopige conclusie is, op basis van de huidige bekende gegevens, dat binnen de rijksuitkering over de hele lijn vanaf 2009 gewerkt zal moeten worden met minder middelen. Gezien ons standpunt dat er voor de toegangstaken BJZ en de uitvoering van de zorg meer middelen nodig zijn, zal dit een zeer moeilijke opgave worden.

Colofon

Titel:

Sociale Agenda Provincie Groningen 2009 - 2012
Beleidskader Jeugd 2009 - 2012 en
uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2009

Datum:

30 januari 2009

Opdrachtgever:

Provincie Groningen, afdeling Cultuur & Welzijn

Adres:

Martinikerkhof 12
Postbus 610
9700 AP Groningen
www.provinciegroningen.nl

Grafisch Ontwerp:

Shootmedia

Fotografie:

Jur Bosboom † 23 april 2008, Alex Wiersma Provincie
Groningen en Joost van de Werf

Productie:

Het Grafisch Huis, Groningen

